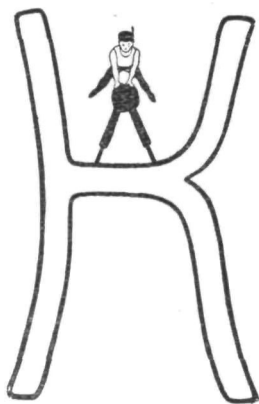

E. GANGL:

Brez staršev.

1.

aj vem, koliko let je minilo od tedaj, ko smo bili še vsi trije majhni in mladi: moji dve sestrici in jaz. Meni danes že sivé lasje in brada, in več kakor 20 let je že od tistega žalostnega dne, kar je umrla moja starejša sestra — takrat gojenka ljubljanskega učiteljišča, in moja mlajša sestra je sedaj že sama gospodinja in mati. Dolgo je že od tedaj, tako daleč je tisti čas, da ne more stopinja več nazaj. Nikoli več! Samo spomin — brzi ptici enak — se prečestokrat spusti v ono daljno dobo nazaj, zablesti, zažari v zlati zarji mladosti in pride nazaj kakor gorak, ljubeč objem — srcu najljubši, najzvestejši pri-

jatelj . . .

Takrat smo imeli prijazno, tiho hišico. V njej mi trije in naši starši, pred njo lipa in cvetje. Po stopnicah so drobili naši koraki, po veži, po kuhinji, potem pa iz kuhinje na levo stran — smuk! — v majhno, majhno sobico, v ljubo kamrico! Ta je imela v steni proti dvorišču okence. In skozi to okence je prihajal do nas veseli, veliki, solnčni dan, ki je plaval zunaj nad sosedovim vrtom in nad golobnjakom na našem dvorišču. In pod tem okencem je stala velika skrinja, na njenem pokrovu pa so čakale naših rok, domislekov, načrtov in prepirčkov naše igrače, darovane nam od dobrih ljudi. Pod pokrovom pa je imela naša mati shranjen star papir, ki ni bil pravzaprav za nobeno rabo, razen da je z njim zanetila in podkurila ogenj v kuhinji. Za nas pa ni bil ta zavrženi in le plamenom namenjeni papir tako brezpomemben, kakor bi si kdo utegnil misliti.

Časih je bilo trabe meni čake, na tri vogale umerjene — evo papirja v materini skrinji! Sestrinim punčkam obleke — evo papirja v materini skrinji! In čolnička, po koritu na dvoru plavajočega, in zmaja, ki ga veter žene po zraku, in strelice, umetno zložene, in štirih predalčkov, odpirajočih se kakor žabji gobček, in v poletnem času sneženih kep — evo papirja v materini skrinji! In večkrat je bilo treba materi prav resno zapopotati, da ji nismo oplenili skrinje do golega dna!

In ko smo nekoč zopet brskali po materini skrinji, premetavali in prelistavali papir, smo hipoma prenehali s tem delom, zakaj prav iznad dna sem jaz potegnil velik kos papirja, ki je bil sicer nekoliko zmečkan in na roboh natrgan, ki pa je vendar navrnil vso našo pozornost nase. Pokrov smo zaprli. Nanj sem položil papir, ga lepo pogladil in polikal z

dlanjo, da so se gube zravnale, in povabil sem sestrici, naj si z mano vred ogledata prelepo podobo, ki je bila naslikana na njem.

2.

Naslikana pa je bila na njem svetla soba, od tal do stropa tako lepa in vabljliva, da enake še nismo videli. V ozadju sta bili dve okni z belimi, čipkastimi zastori. Med oknoma je stal umivalnik, in s cveticami porisane posode za vodo in umivanje so bile razpostavljene po njem. Od vsakega okna v kotu je stala po ena postelja, tako lepo mehka in topla, da bi zdajci legel nanjo in zaspal ob belem dnevu. Ob levi steni je bila postavljena omara z dvokrilnimi vrati. Eno krilo vrat je bilo odprto; pa smo videli, da je v tej omari shranjeno samo belo perilo. Ob desni steni je stala miza, pregrnjena s pisanim prtom, od mize navzgor pa so bile v predalniku razvrščene knjige in knjižice. Po stenah so visele podobe, na oknih pa so dehtele v lončkih cvetice. Izpred nas do umivalnika ter od postelje do postelje so bile po tleh položene mehke preproge, da so dušile glas trdih korakov. Vsa soba je stala pred nami tako prijazno in prikupno, da smo vsi trije obenem vzdiknili: »O, ko bi tudi mi imeli tako sobico!«

Ali je bila soba namenjena v bivanje otrokom? O tem ni bilo nobenega dvoma, zakaj v sobi sta bili dve deklici, po postavi in po starosti naslikani tako, da je bila brž sodba gotova: na eno je položila svoj kazalec starejša moja sestra, na drugo mlajša, a vsaka je vzdiknila z veselim glasom: »Glej, to sem pa jaz!«

A kje sem jaz?« sem vprašal nekoliko nevoščljivo, ker ni bilo nikjer nikogar, ki bi bil meni enak.

»Bržkone si se skril za omaro ali pa pod posteljo, kakršen si že!« me je potolažila starejša sestra.

»Tamkaj čakaš skrit, da planeš hipoma pred naju in naju prestrašiš. Saj te poznam!« je dostavila mlajša.

Mene je malo pojezilo, da sta mi sestrici take drobili pod nos, pa sem se moško odrezal: »Jaz nisem skrit niti pod posteljo, pa tudi za omaro ne, temveč stojim ves, kolikor me je v hlačah, tukaj med vama in vama pravim in govorim, da nisi to niti ti — niti ti, ampak ti dve tukaj na sliki sta dve gosposki deklici, vsaka zase bolj srečna, imenitna in bogata, kakor smo mi vsi trije skupaj!«

Ob teh mojih besedah se je sestricama nosek nekoliko pobesil, odgovorili pa mi nista ničesar, rajši sta z mano vred opazovali obe deklici na sliki.

Ena deklica je stala pred umivalnikom in si je spletala lase. Dopletena kita ji je že valovila po hrbtu; drugo, vrženo preko rame, je ravnokar dopletala z drobnimi, belimi prsti. Druga deklica je bila nagnjena nad svojo posteljo ter jo je pregrinjala z umetno prešito in s čipkami obrobjeno odejo.

»Jutro je!«

»Ravnokar sta vstali!«

»Sama se spleta!«

»Sama si postilja!«

Tako smo ugibali vsi trije obenem. In v resnici se nam je zazdelo, da se smehlja skozi okna v sobo sveže, mlado jutro. Njegovi žarki, od solnca poslani v jutranjo pozdravilo, so se prelivali po vsej izbi v vedrih, toplih valovih, da ni bilo nikjer videti nobene teme, ampak ves prostor je bil poln radosti in svetlobe.

»O, ko bi tudi mi imeli tako sobo!« smo si še enkrat zaželeli. »Kako lepo bi bilo bivanje v njej!«

»Predalnik s knjigami bi prenesli k omari, mizo bi premaknili sredi sobe, na mesto pa, kjer stojita sedaj predalnik in miza, bi postavili tretjo posteljo. Ta bi bila moja!« Tako sem hitel razlagati sestrama in sem s kazalcem kazal na sliki pota, koder bi premeščali pohištvo.

3.

Sestrici sta pritrjevalno kimali, ko je moj kazalec potoval od stene k steni. Komaj pa sem bil dosanjaj svoj načrt, mi je prst obstal na sliki, in beseda je obtičala v grlu. Po hrbtu me je zamrazilo. Ozrl sem se na obe sestri in sem dejal z žalostnim glasom: »Ali pa vesta, da sta ti dve deklici brez staršev?«

Preplašeno sta si spogledali sestri. Saj res! Ker sta še tako majhni in nerodni, njima naša mama spleta lase in postilja posteljo. Ti dve deklici pa nimata več matere, zato si morata — kakortudi sta še majhni in nerodni — sami spletati lase in postiljati posteljo. In kaj jima velja vsa ta lepota, vse to bogastvo, če pa matere nimata več! Pa tudi brez očeta sta že, zakaj sicer bi gotovo gledalo njegovo dobro, prijazno oko skozi vrata ali skozi okno k svojima ljubima hčerkama, da sprejme od njiju jutranji pozdrav, kakor je to pri nas navada. Toda deklici sta popolnoma sami — nikogar ni razun njiju v tej sobi! Ni matere — ni očeta! Brez staršev sta!

»To nisem jaz!« je rekla starjša sestra.

»In tudi jaz ne!« je dostavila mlajša.

»Ubogi, ubogi deklici!« sta ju pomilovali obe in ju božali.

In vsi trije smo bili žalostni. In v tej lepi sobi ni bilo nobene lepote več. In v tej svetli sobi ni bilo nobene svetlobe več. In od stropa do tal, od stene do stene je ležala težka žalost, tako mračna in plašna, da slike nismo hoteli več gledati. Zložil sem jo, kakor je bila zložena prej, odprl sem skrinjo in jo položil na dno.

Tedaj se je oglasila naša mamica v kuhinji. Radost nas je izpreletela, in stekli smo k njej. Objemali smo jo in se ji dobrikali, zakaj bili smo srečni, da imamo še njo — svojo dobro, zlato, edino mamico! Napravljala je kosilo, zakaj vsak čas udari ura dvanajst, in tedaj se vrne oče z dela. Imeli smo njega in imeli smo mater! Naše bogastvo je bilo tako resnično in veliko, da ga ne more predočiti nobena slika!

~~ESAVOPEC SAVOPEL YAGOROSC YAGOROSC YAGOROSC YAGOROSC YAGOROSC~~